

Кореляючі ознаки	$r \pm m_r$	t_r
Вміст жиру в молоці		
<i>Дочки Вала 6756 (n = 28)</i>		
30 днів і перша лактація	0,619 ± 0,154	4,02
60 днів і перша лактація	0,668 ± 0,146	4,674
90 днів і перша лактація	0,660 ± 0,144	4,73
120 днів і перша лактація	0,731 ± 0,134	5,46
150 днів і перша лактація	0,761 ± 0,127	5,98
180 днів і перша лактація	0,790 ± 0,134	5,45
<i>Дочки Пфлегера 245399 (n = 13)</i>		
30 днів і перша лактація	0,754 ± 0,189	3,97
60 днів і перша лактація	0,741 ± 0,194	3,62
90 днів і перша лактація	0,767 ± 0,185	4,14
120 днів і перша лактація	0,842 ± 0,156	5,40
150 днів і перша лактація	0,925 ± 0,109	8,46
180 днів і перша лактація	0,880 ± 0,136	6,44
Вміст білка у молоці		
<i>Дочки Вала 6756 (n = 27)</i>		
30 днів і перша лактація	0,264 ± 0,193	1,37
60 днів і перша лактація	0,465 ± 0,177	2,63
90 днів і перша лактація	0,659 ± 0,150	4,38
120 днів і перша лактація	0,778 ± 0,126	6,19
150 днів і перша лактація	0,818 ± 0,115	7,10
180 днів і перша лактація	0,817 ± 0,115	7,10

Між надоями за окремі відрізки першої лактації і закінчену першу лактацію ми встановили досить значну корелятивну залежність ($t_r = 0,7-0,9$). У групах дочок різних бугаїв ця залежність як за молочністю, так і за складовими компонентами молока дещо змінювалась, проте досить стабільно.

Оскільки існує взаємозв'язок між окремими відрізками першої лактації і повною чи скороченою закінченою першою лактацією то чи існує він між першою і наступними лактаціями.

На основі біометричних досліджень у зазначених випадках виявлена позитивна кореляція (0,5—0,8). Хоча у дочок різних плідників вона виражається по-різному, проте найтісніша між першою і другою лактаціями. З віддаленням від першої лактації корелятивні зв'язки зменшувались (0,2—0,3). Кореляція між першою і найвищою лактаціями у досліджених стадах порівняно висока (0,4—0,6 і в окремих випадках 0,8).

ВИСНОВКИ

1. Між першою і наступними лактаціями у корів існує позитивна кореляція (0,5—0,8).
2. У більшості груп дочок бугаїв-плідників з отеленнями ця взаємозалежність помітно зменшується (0,2—0,3).
3. У стадах симентальської худоби взаємозв'язки між першою і найвищою лактаціями досить високі (0,4—0,6).
4. Існують окремі генеалогічні групи (Лорда 231, Альрума 49), у яких взаємозалежність між першою і наступними лактаціями постійно висока й достовірна.

ВІДБІР ЗА МОЛОЧНІСТЮ В СТАДІ СИМЕНТАЛЬСЬКОЇ ХУДОБИ¹

В. Я. ШЕВЧЕНКО, головний зоотехнік-селекціонер племрадгоспу «Старий Коврай» Черкаської області

Одним з ефективних методів підвищення продуктивності в стаді є цілеспрямований відбір. Вплив відбору на молочність, жирність молока, кількість молочного жиру і взаємозв'язок між цими показниками у корів вивчали на матеріалах племінного заводу «Веселий Поділ» і племінного радгоспу «Богданівський» Полтавської області. Для аналізу використали 2798 корів із середнім надоем 3660 ± 26 кг жирністю $3,66 \pm 0,004$ %.

При моделюванні відбору корів за вмістом жиру в молоці виявилось, що вибракування тварин з низькою жирністю молока в даному випадку не сприяло підвищенню молочності корів, які залишались у стаді (табл. 1).

1. Моделювання вибракування корів за вмістом жиру в молоці

Вибраковано корів			Продуктивність корів, які залишилися у стаді			
голови	%	жирність молока, %	голови	надій, кг	жирність молока, %	молочний жир, кг
185	6,6	3,45	2613	3661	3,69	135
560	20	3,55	2238	3707	3,73	138
1075	48	3,65	1725	3759	3,78	142
1632	58	3,75	1166	3790	3,84	146

При моделюванні вибракування корів за молочністю надій значно зростає при виведенні із стада 16—22% низькомолочних тварин. Жирність молока при цьому не змінювалась (табл. 2). Установлена висока кореляція (0,84) між надоями і кількістю молочного жиру в молоці корів.

¹ Науковий керівник — проф. М. А. Кравченко.

2. Моделювання вибракування корів за надоями

Вибраковано корів			Продуктивність корів, які залишилися у стаді			
голів	%	надій, кг	голови	надій, кг	жирність молока, %	молочний жир, кг
315	11	2100	2483	3890	3,66	143
452	16	2300	2346	3993	3,66	146
612	22	2500	2186	4103	3,67	150
771	27	2700	2027	4213	3,67	154
1099	39	3100	1669	4446	3,67	163
1398	47	3500	1400	4670	3,67	171

В досліджених стадах тривалий час не велась цілеспрямована селекція на підвищення жирності молока, тому мінливість цього показника в стаді незначна (3,45—3,75%).

Вихід молочного жиру в основному збільшувався за рахунок підвищення надоїв. При надоях по стаду в середньому 3600 кг доцільно вести відбір корів за кількістю молочного жиру в молоці (табл. 3).

3. Моделювання вибракування корів за кількістю молочного жиру

Вибраковано корів			Продуктивність корів, які залишилися у стаді			
голови	%	молочний жир, кг	голови	надій, кг	жирність молока, %	молочний жир, кг
317	11	до 65	2481	3899	3,67	144
708	25	85	2090	4183	3,66	154
1153	41	105	1645	4478	3,69	165
1550	55	125	1248	4778	3,68	176

Результативність відбору залежить від рівня продуктивності стада і корелятивних зв'язків між надоями і жирністю молока. Тому висновки, одержані для одного стада, не завжди будуть доцільними для інших стад.

ПРО ПРЯМУ ТА ПОБІЧНУ ОЦІНКУ ПЛІДНИКІВ

І. Т. ХАРЧУК, Б. М. БЕНЕХІС, кандидати сільськогосподарських наук

Український науково-дослідний інститут розведення і штучного осіменіння великої рогатої худоби

Пошуки методів найбільш об'єктивної оцінки плідників при відборі їх на плем'я є важливим завданням. До цього часу при відборі бугаїв особливу увагу звертають на родовід як головний показник, за яким передбачають майбутню племінну цінність тварин.

Ми спробували з'ясувати взаємозв'язки індексів бугаїв за родоводом та оцінкою їх за якістю потомства в племзаводах «Троїтанець», учгоспі Майнівського радгосп-технікуму Чернігівської області, на племфермі радгоспу «Сошниківський» Борнспільського району та в інших господарствах зони діяльності Центральної станції штучного осіменіння сільськогосподарських тварин.

Відомо, що відносний вплив того чи іншого предка на спадковість оцінюваної тварини залежить від зайнятого в родоводі місця. Предки, які розміщені ближче до пробанда, порівняно з віддаленими мають більший вплив.

Тому при розробці методики оцінки плідників за родоводом ми розглянули можливість використання даних про вплив предків I ряду родоуду і більш віддалених при різному їх співвідношенні. Використали такі методики:

$$1. P = M;$$

$$2. P = \frac{2M + MM + OM}{4};$$

$$3. P = \frac{20 + 2M + MM + MO + OM + OO + 8C}{16}.$$

P — індекс бугаїв за родоводом; M, MM, MO — продуктивність кіночних предків за найвищу лактацію; O, OM, OO — продуктивність дочок чоловічих предків; C — середній надій по стаду (за останні 3—5 років) того господарства, де проводиться відбір бугаїв; 8 — кількість предків в III ряду родоуду.

Друга і третя методики запропоновані М. А. Кравченком і Б. М. Бенехісом (1961). Критерієм придатності тієї чи іншої методики було відхилення фактичних надоїв і вмісту жиру в молоці дочок оцінюваних бугаїв від визначених на основі родоводів за відповідними методиками.

Знаючи продуктивність предків у родоводі того чи іншого плідника, за методикою легко визначити його племінну цінність. За допомогою порівняння фактичної продуктивності дочок плідників і вирахованої за методикою можна знайти відхилення в абсолютних числах і процентах по кожному з господарств.

Триразове підтвердження значного збігання фактичної продуктивності дочок плідників з вирахованою за двома останніми методиками дає підстави вважати їх достатньо реальними (табл. 1). Одержане за останньою методикою середнє відхилення (9,6—6,2% а надоем, 14,1—0,8% за вмістом жиру в молоці) від фактичних показників дочок плідників можна вважати задовільним.

Це також підтверджується розрахунком рангових кореляцій між фактичною і теоретичною продуктивністю дочок плідників, особливо за третьою методикою (табл. 2).

Оскільки на практиці при відборі бугаїв на плем'я не завжди змога використати показники, необхідні для застосування